

Metodyki zwinne wytwarzania oprogramowania

Wykład 2

Marcin Młotkowski

12 października 2016

Plan wykładu

- 1 Programowanie ekstremalne
  - Wstęp
- 2 Planowanie w XP
- 3 Określanie wymagań — opowieści użytkownika
  - Wymagania — wprowadzenie
  - Wymagania w XP

eXtreme Programming (XP)

Naczelna zasada

Rezygnacja z dokumentacji na rzecz stałej komunikacji programistów, klientów i menadżerów.

Co to takiego to XP

Stały kontakt z klientem

Co to takiego to XP

Stały kontakt z klientem

Minimalna specyfikacja (lub jej brak)

Co to takiego to XP

Stały kontakt z klientem

Minimalna specyfikacja (lub jej brak)

Wspólna własność kodu

Kiedy warto stosować

- małe i średnie projekty
- projekty ryzykowne, tj. nie wiadomo co zrobić i jak

Organizacja zespołu

Zespół

Zespół tworzą: programiści, kadra menadżerska i klient.

Organizacja zespołu

Zespół

Zespół tworzą: programiści, kadra menadżerska i klient.

kto jest klientem

- ten kto finansuje projekt;
- grupa analityków biznesowych;
- przedstawiciele użytkownika.

Organizacja zespołu

Zespół

Zespół tworzą: programiści, kadra menadżerska i **klient**.

kto jest klientem

- ten kto finansuje projekt;
- grupa analityków biznesowych;
- przedstawiciele użytkownika.

Zadanie klienta

- klient jest członkiem zespołu;
- klient powinien pracować blisko (najlepiej w tym samym pomieszczeniu) co zespół programistów;
- klient współpracuje w zakresie określenia wymagań dotyczących powstającego systemu.

Plan wykładu

- 1 Programowanie ekstremalne
  - Wstęp
- 2 Planowanie w XP
- 3 Określanie wymagań — opowieści użytkownika
  - Wymagania — wprowadzenie
  - Wymagania w XP

Wstęp

Iteracje

W czasie realizacji projektu należy dostarczać klientowi działające oprogramowanie co dwa tygodnie.

Dygresja: opowieści użytkownika

Opowieść użytkownika

Nieformalny opis jakiejś funkcjonalności

Dygresja: opowieści użytkownika

Opowieść użytkownika

Nieformalny opis jakiejś funkcjonalności

Cechy opowieści użytkownika

- Każda opowieść użytkownika ma przypisany "koszt"
- Do każdej opowieści są testy akceptacyjne

Etap 1. iteracji

Wybór rozmiaru iteracji

- klient wskazuje, które opowieści użytkownika mają być zrealizowane w ramach iteracji
- łączna wartość punktowa opowieści nie może przekroczyć określonego limitu (rozmiaru iteracji)

Etap 1. iteracji

Wybór rozmiaru iteracji

- klient wskazuje, które opowieści użytkownika mają być zrealizowane w ramach iteracji
  - łączna wartość punktowa opowieści nie może przekroczyć określonego limitu (rozmiaru iteracji)
-
- nie wolno zmieniać listy opowieści podczas iteracji
  - nie wolno zmieniać samych opowieści

Etap 2. iteracji

Podział na zadania

- opowieści użytkownika są dzielone na zadania (z klientem)
- kolejność implementacji opowieści i zadań jest wewnętrznym ustaleniem zespołu
- programiści mogą sami wybierać, jakie chcą wykonywać zadania

Zadanie

Jest to mechanizm, który programista może zaprogramować w ciągu 4–16 godzin pracy.

Komentarz

- iteracja kończy się ustalonego dnia, niezależnie od zakresu wykonanych prac
- częste i krótkie iteracje umożliwiają zdobycie wiedzy o wydajności zespołu
- ważne jest równe tempo kolejnych iteracji
- zaimplementowane opowieści użytkownika są testowane testami akceptacyjnymi

Połowa iteracji

W połowie iteracji powinna być gotowa połowa opowieści użytkownika. Jeśli nie, to

- następuje ponowny podział zadań
- reneguje się z klientem, które opowieści można usunąć z iteracji

Połowa iteracji

W połowie iteracji powinna być gotowa połowa opowieści użytkownika. Jeśli nie, to

- następuje ponowny podział zadań
- renegukuje się z klientem, które opowieści można usunąć z iteracji

Ważne

Należy dążyć do realizacji kompletnych opowieści użytkownika.

Zakończenie iteracji

Demonstracja bieżącej wersji, ew. dopisanie kolejnych opowieści.

Wydania

Wydanie to większy kawałek działającego oprogramowania.

Wydania

Wydanie to większy kawałek działającego oprogramowania.

- wydanie obejmuje wynik prac zespołu zrealizowany w ciągu 2 – 4 miesięcy
- decyzja o tym, które opowieści powinny wejść do wydania należy do klienta
- Plan wydań nie jest sztywny

Śledzenie postępu

Analiza, ile punktów (liczą się tylko zaakceptowane opowieści!) zrealizowano w trakcie każdej iteracji.

Wykres wypalania

Wykres, ile zostało do wykonania zadań (w ramach iteracji) lub ile zostało opowieści (w punktach).

Plan wykładu

- 1 Programowanie ekstremalne
  - Wstęp
- 2 Planowanie w XP
- 3 Określanie wymagań — opowieści użytkownika
  - Wymagania — wprowadzenie
  - Wymagania w XP

Definicja

Wymaganie

Udokumentowana możliwość w zakresie funkcjonalności, jakości, normy, którą musi dostarczyć system.

Rodzaje wymagań

Wymagania funkcjonalne

określają zachowanie systemu, głównie w zakresie wejścia/wyjścia (np. interfejs użytkownika) lub w zakresie przetwarzania danych

Rodzaje wymagań

Wymagania funkcjonalne

określają zachowanie systemu, głównie w zakresie wejścia/wyjścia (np. interfejs użytkownika) lub w zakresie przetwarzania danych

Wymagania niefunkcjonalne

- efektywność (wydajność)
- niezawodność
- użyteczność
- łatwość modyfikacji

Rodzaje wymagań, cd

Wymagania projektowe

- narzucenie konkretnej technologii (.NET czy Java) lub bazy danych;
- wymóg stosowania odpowiednich przepisów (np. ochrona danych osobowych)

Dokumentowanie wymagań funkcjonalnych

Przypadek użycia

Przykład: system *Zapisy na zajęcia*

Krótki opis

Ten przypadek użycia opisuje zapisy na wybrane wykłady oraz modyfikację i usuwanie zapisów.

Przykład: system *Zapisy na zajęcia*

Krótki opis

Ten przypadek użycia opisuje zapisy na wybrane wykłady oraz modyfikację i usuwanie zapisów.

Przepływ zdarzeń

- Student wybiera *zapisy na wykłady*
- student wyszukuje przedmioty z *katalogu przedmiotów*
- student wybiera przedmiot
- system sprawdza, czy
  - 1 student spełnia warunki wstępne
  - 2 czy są wolne miejscajeśli tak, student jest dodawany do listy uczestników zajęć

Inne elementy wymagań

- słownik pojęć z zakresu analizowanej dziedziny
- spis aktorów

Obserwacje

Nie jest konieczna wiedza o całości i o wszystkich szczegółach wymagań.

Obserwacje

Nie jest konieczna wiedza o całości i o wszystkich szczegółach wymagań.

Bo to wymaga długiego czasu.

Zbieranie wymagań od klienta

Opowieści (historie) użytkownika

Uzyskana podczas rozmowy niezbyt precyzyjny opis tego jakiejś funkcjonalności.

Uwagi o opowieściach użytkownika

- nie zawierają szczegółów (w końcu klient jest na miejscu ;)

Uwagi o opowieściach użytkownika

- nie zawierają szczegółów (w końcu klient jest na miejscu ;)
- każdej opowieści użytkownika przypisuje się szacowaną wartość (na przykład liczbę potrzebnych do implementacji godzin)

Uwagi o opowieściach użytkownika

- nie zawierają szczegółów (w końcu klient jest na miejscu ;)
- każdej opowieści użytkownika przypisuje się szacowaną wartość (na przykład liczbę potrzebnych do implementacji godzin)
- do opowieści użytkownika przypisuje się automatyczne *testy akceptacyjne*

Uwagi o opowieściach użytkownika

- nie zawierają szczegółów (w końcu klient jest na miejscu ;)
- każdej opowieści użytkownika przypisuje się szacowaną wartość (na przykład liczbę potrzebnych do implementacji godzin)
- do opowieści użytkownika przypisuje się automatyczne *testy akceptacyjne*
- opowieść użytkownika jest zapisywana na fiszce, jeśli się nie mieści to znaczy że trzeba ją podzielić

Przykład

Opowieść użytkownika, system zapisy

Student zapisuje się na zajęcia. System weryfikuje warunki wstępne a także *zajętość* wykładu.

Szacowanie czasu wykonania

Popularna metoda

Metoda SWAG

Scientific Wild-Assed Guess

Szacowanie czasu wykonania

Popularna metoda

Metoda SWAG

Scientific Wild-Assed Guess

Polskie tłumaczenie

Zaawansowana sufitologia

Szacowanie rozmiaru projektu

Przykładowe metryki oprogramowania:

LOC (LLOC)

Lines of Code (LOC): wiersze kodu źródłowego z wierszami pustymi i komentarzami

Logical LOC (LLOC): liczba instrukcji.

Szacowanie rozmiaru projektu

Przykładowe metryki oprogramowania:

LOC (LLOC)

Lines of Code (LOC): wiersze kodu źródłowego z wierszami pustymi i komentarzami

Logical LOC (LLOC): liczba instrukcji.

Punkty funkcyjne

- interakcje z użytkownikiem;
- udostępniane funkcje;
- zewnętrzne dane wejściowe i wyjściowe;
- pliki używane przez system.

Szacowanie pracochłonności

Czas wykonania to rozmiar projektu i wydajność.

Szacowanie

- metody algorytmiczne, np. COCOMO
- szacowanie przez ekspertów;
- szacowanie przez analogię.

Szacowanie pracochłonności

Czas wykonania to rozmiar projektu i wydajność.

Szacowanie

- metody algorytmiczne, np. COCOMO
- szacowanie przez ekspertów;
- szacowanie przez analogię.

The Mythical Man Month

Dzielenie i scalanie opowieści

obserwacja 1

Szacowany koszt wielkich opowieści jest zwykle zaniżany.

Dzielenie i scalanie opowieści

obserwacja 1

Szacowany koszt wielkich opowieści jest zwykle zaniżany.

obserwacja 1

Szacowany koszt małych opowieści jest zwykle zawyżony.

Dzielenie opowieści

Jeśli jest kłopot z szacowaniem nieprecyzyjnej opowieści należy ją podzielić.

Przykład: zapisy

Zamiast ogólnej opowieści *studenci zapisują się na zajęcia*:

- student może się logować
- student może się wylogowywać
- student może się zapisać
- student może się wypisać